

**ŽUPA,  
ZAJEDNICA VJERE I ŽIVOTA  
(Priprema za stručni ispit)**

# ŽUPA, ZAJEDNICA VJERE I ŽIVOTA

## I. OPĆI PODACI O SATU

Razred: 8.

Nadnevak: 21. svibnja 2013.

Vjeroučitelj: fra Mario Radman

Nastavna cjelina: Biti kršćanin u Crkvi i u društvu

Nastavna tema: Sudjelovanje u životu župne zajednice

Nastavna jedinica: Župa, zajednica vjere i života

Ključni pojmovi:

- župna zajednica,
- vjerski život u župi,
- moje mjesto u župnoj zajednici.

Obrazovna postignuća:

- definirati župnu zajednicu i njezine bitne elemente,
- imenovati oblike vjerskog života u župi.

Odgojni i socijalizirajući ciljevi:

- otkrivati vlastite sposobnosti i sklonosti za angažman u župnoj zajednici.

Metodički sustav rada: problemsko-stvaralački s elementima predavačkoga.

Oblici rada: frontalni, rad u paru i rad u skupini.

Metode rada: molitva, rješavanje osmosmjerke, promatranje fotografija, čitanje, analiziranje i interpretiranje teksta, evociranje osobnih iskustava, zaključivanje, razgovor, zapisivanje, slušanje.

Mediji komuniciranja: udžbenik i bilježnica, pripremljeni tekstovi, radni list, laptop i projektor, fotografije, powerpoint prezentacija.

Izvori za pripremanje vjeroučitelja:

- Zakonik kanonskog prava (Codex iuris canonici) proglašen vlašću pape Ivana Pavla II. (25. siječnja 1983.), Glas Koncila – Zagreb 1996.,
- Dokumenti II. vatikanskog koncila,
- Katekizam Katoličke Crkve,
- Na Tvoju riječ, Kateheze za mlade, Glas Koncila – Zagreb, 2004.,
- [www.ofm.hr](http://www.ofm.hr),
- [www.katehetski.ri-nadbiskupija.hr](http://www.katehetski.ri-nadbiskupija.hr),
- [www.franjevci-split.hr](http://www.franjevci-split.hr),
- [www.sibenskefranjevke.hr](http://www.sibenskefranjevke.hr),
- [www.pregrada.info](http://www.pregrada.info),
- [www.arbanas.hr](http://www.arbanas.hr),
- [www.svetiandrija.hr](http://www.svetiandrija.hr),
- [www.arbanas.hr](http://www.arbanas.hr),
- [www.frama.ba](http://www.frama.ba).

## **II. GLOBALNA STRUKTURA SATA**

1. Molitveno-meditativni početak
2. Motivacija
3. Izlaganje
4. Stvaranje problemske situacije
5. Izdvajanje i preciziranje problema te davanje uputa i izvora za rješavanje problema
6. Rješavanje problema
7. Priopćavanje rezultata rada
8. Sinteza s aktualizacijom
9. Molitveno-meditativni završetak

### III. TIJEK SATA

#### 1. UVODNI DIO

##### 1.1. Molitveno-meditativni početak

Učenici slušaju molitvu učenice Ines koju im čitam (udžbenik, str. 169.).

*Koračam k velebnoj i stoljetnoj crkvi.*

*Stoji ponosno na trgu i svojom ljepotom unosi mir i sigurnost u naše duše.*

*Lijepa je naša crkva.*

*Usred grada okružena životom i vrevom, a ipak oaza mira i svečane vjere.*

*Svaki put ispuni moje srce nekom posebnom ljepotom, blagošću, dobrotom...*

*Uvijek ću se vraćati tom svetom mjestu gdje moja vjera snažno živi,*

*mjestu koje mi daje novu snagu i gdje dijelim svoje misli i nade s Bogom.*

*I opet koračam ka crkvi*

*i opet ću imati bezbroj misli i pitanja, a samo jednu ljubav –*

*ljubav prema Bogu.*

Završavamo zajedničkom molitvom *Slava Ocu...*

##### 1.2. Motivacija

Učenici rješavaju osmosmjerku koju im dijelim (prilog 1.). Iako svakome učeniku dajem njegov primjerak osmosmjerke, zadatak rješavaju u parovima, prema rasporedu sjedenja. Riješenu osmosmjerku učenici lijepe u bilježnice, ostavljajući jedan red za naslov.

##### 1.3. Izlaganje

Uvodim učenike u današnju temu kraćim izlaganjem koje je popraćeno powerpoint prezentacijom kako je naznačeno.

*Rješenjem osmosmjerke dobili ste našu današnju temu.*

*– Što je župa ili župna zajednica?*

*Ona nije samo skup vjernika koji dođu u istu crkvu na Svetu Misu, nego je prostor zajedničke vjere i života (projiciram naslov – prilog 2.). Najmanja je crkvena teritorijalna jedinica (više župa čini biskupiju). To je zajednica vjernika na određenom području koju po biskupovom nalogu predvodi župnik (prilog 3.).*

*Sama ta definicija donosi tri osnovna uvjeta ili elementa koji čine župu: prostor, vjernike i župnika. Nedostaje još jedan. Što mislite koji?*

*Onaj o kojem vaša vršnjakinja Ines u molitvenom početku govori onako uzvišenim riječima, a to je župna crkva (prilog 4.).*

*Ovo su četiri elementa koja čine župu ili župnu zajednicu. Župe otvara i župnika imenuje biskup. Svoju zadaću župnik uvijek obavlja u suradnji s biskupom i njemu je odgovoran za vođenje župe. Župe mogu prostorno biti veće ili manje (ovisno o tome je li neka župa u više ili manje naseljenom području), imati veći ili manji broj vjernika, ali su uvijek "Crkva u malome".*

*No za djelovanje župe iznimno su važni oblici vjerskog života u njoj: navještaj Radosne vijesti, liturgijsko-molitveni život, bratsko služenje i izgradnja župne zajednice, koji se neprestano međusobno prožimaju (prilog 5.).*

Dok kratko pojašnjavam svaki ovaj oblik vjerskog života (*navještaj Radosne vijesti: širenje Evanđelja naviještanjem Božje riječi, propovijedima, ali i životom i svjedočenjem; liturgijsko-molitveni život: liturgija, sakramenti, pučke pobožnosti...; bratsko služenje: župna udruženja, Caritas, volontiranje...; izgradnja župne zajednice: akcije, predavanja, susreti, nastupi...*) pratim ga projekcijama fotografija iz različitih župnih zajednica koje ilustriraju ono o čemu govorim:

- prvi element fotografijama svećenika koji propovijeda, mladića koji čita čitanje te redovnice u društvu staraca (izvori: [www.katehetski.ri-nadbiskupija.hr](http://www.katehetski.ri-nadbiskupija.hr), [www.franjevci-split.hr](http://www.franjevci-split.hr), [www.sibenskefranjevke.hr](http://www.sibenskefranjevke.hr)) – prilog 6.;
- drugi fotografijama krštenja, procesije i ministranata (izvori: [www.franjevci-split.hr](http://www.franjevci-split.hr), [www.pregrada.info](http://www.pregrada.info) i [www.svetiandrija.hr](http://www.svetiandrija.hr)) – prilog 7.;
- treći element fotografijama redovnice koja češlja staricu, humanitarne akcije i druženja župljana s osobama s posebnim potrebama (izvori: [www.ofm.hr](http://www.ofm.hr), [www.sibenskefranjevke.hr](http://www.sibenskefranjevke.hr) i [www.svetiandrija.hr](http://www.svetiandrija.hr)) – prilog 8.;
- i četvrti element fotografijama zbora, mladih s križem i franjevačkog hoda (izvori: [www.svetiandrija.hr](http://www.svetiandrija.hr), [www.arbanas.hr](http://www.arbanas.hr) i [www.frama.ba](http://www.frama.ba)) – prilog 9.

## **2. GLAVNI DIO**

### **2.1. Stvaranje problemske situacije**

*Ostaje pitanje što mladome čovjeku znači župa, što konkretno znače ovi oblici molitvenog života unutar župe te što u jednoj župi treba činiti župnik, a što možete učiniti vi.*

### **2.2. Izdvajanje i preciziranje problema te davanje uputa i izvora za rješavanje problema**

Govorim učenicima da će na postavljena pitanja odgovoriti sami u radu po skupinama te ih prema rasporedu sjedenja dijelim u pet skupina. Svakoj skupini dajem omotnicu s prilagođenim tekstovima i pitanjima po kojima će riješiti zadatak (prilog 10.). Napominjem im da izaberu predstavnika skupine koji će kasnije predstaviti rezultate rada.

### **2.3. Rješavanje problema**

Učenici zadatak rješavaju 15 minuta, što im jasno dajem do znanja.

### **2.4. Priopćavanje rezultata rada**

Predstavnik skupine izlazi pred ploču i kratko, u par rečenica, izlaže rezultate rada svoje skupine. Po potrebi korigiram i dopunjam odgovore.

## **3. ZAVRŠNI DIO**

### **3.1. Sinteza s aktualizacijom**

Pohvaljujem učenike za dobre radove. Još jednom usmeno sažimam bitno, a učenici prepisuju sažetak koji im projiciram (prilog 11.).

Učenici slušaju tekst koji im čitam (ukoliko ne bude dovoljno vremena samo ga prepričavam), a potom s njima vodim razgovor.

*Umrla je crkva u gradu N.*

*Jedan je župnik u novine dao sljedeći oglas: "S dubokom žalošću i boli objavljujem da je umrla naša draga Crkva sv. Stjepana. Sprovod drage*

*pokojnice bit će ove nedjelje u 11 sati iz župne crkve." Te je nedjelje crkva sv. Stjepana bila doista dupkom puna. Svoju propovijed župnik je ovako otpočeo: "Više se uopće ne nadam u ponovno oživljenje naše župe. Ipak želim još jednom pokušati. Molim vas, pođite lijepo prema lijesu i pogledajte pokojnicu. Zatim iziđite iz crkve na sporedni izlaz. Ako se, međutim, predomislite, vratite se natrag kroz glavni ulaz. Zatim ćemo možda održati i zahvalnicu."*

*Župnik pristupi lijesu i otvori ga. Svi su se pitali: "Tko bi mogao biti u lijesu?" Svi koji su željeli vidjeti lik pokojne crkve sv. Stjepana morali su se sagnuti nad lijes u kojem se nalazilo – ogledalo! Što su vidjeli? Svoj vlastiti lik. (W. Hoffsummer, preuzeto iz: Na Tvoju riječ, Kateheze za mlade)*

- O čemu govori ovaj tekst?
- Koja je njegova poruka nama?
- Na koje načine možete osobno pridonijeti životu župe?

Potičem ih na aktivnije uključivanje u život župe.

### **3.2. Molitveno-meditativni završetak**

Molim svojim riječima.

*Ne dopusti, Gospodine, da svoju sliku ikada ugledamo u mrtvačkom lijesu svoje župe, nego daj da ona svijetli svima na župnom oltaru. To Te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen!*

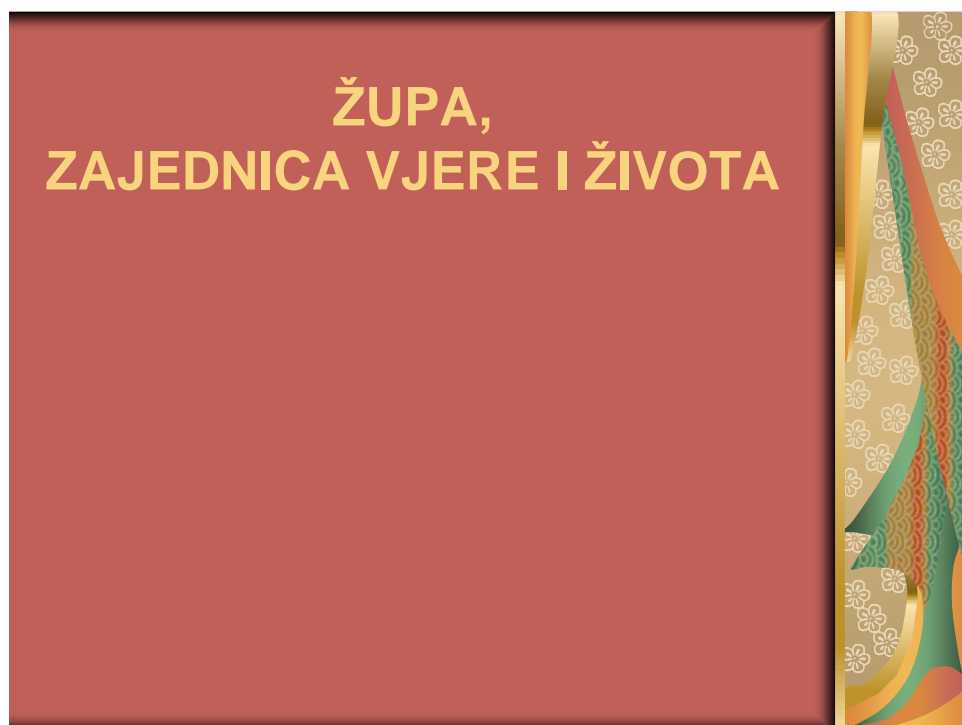
Prilog 1.

Z	A	Š	T	I	T	N	I	K	Ž	A	U	B	A
A	V	J	E	R	N	I	C	I	J	K	S	O	J
J	K	P	Č	I	T	A	Č	I	I	I	A	Ž	I
E	R	O	T	S	O	R	P	C	T	N	T	J	C
D	C	T	E	R	S	U	S	I	N	P	I	I	A
N	A	L	Č	R	K	A	A	N	A	U	R	N	Z
I	N	N	K	S	NJ	N	A	V	R	Ž	A	A	I
Š	P	S	I	D	G	L	B	O	T	N	C	R	L
T	U	B	A	A	E	A	Z	D	S	E	A	O	E
V	Ž	R	Ž	P	J	E	D	E	I	D	U	D	G
O	U	M	A	R	O	B	Z	R	N	J	R	N	N
S	A	K	R	A	M	E	N	T	I	E	E	I	A
N	C	A	A	V	T	I	L	O	M	LJ	D	NJ	V
G	O	B	A	J	I	T	S	I	R	A	H	U	E

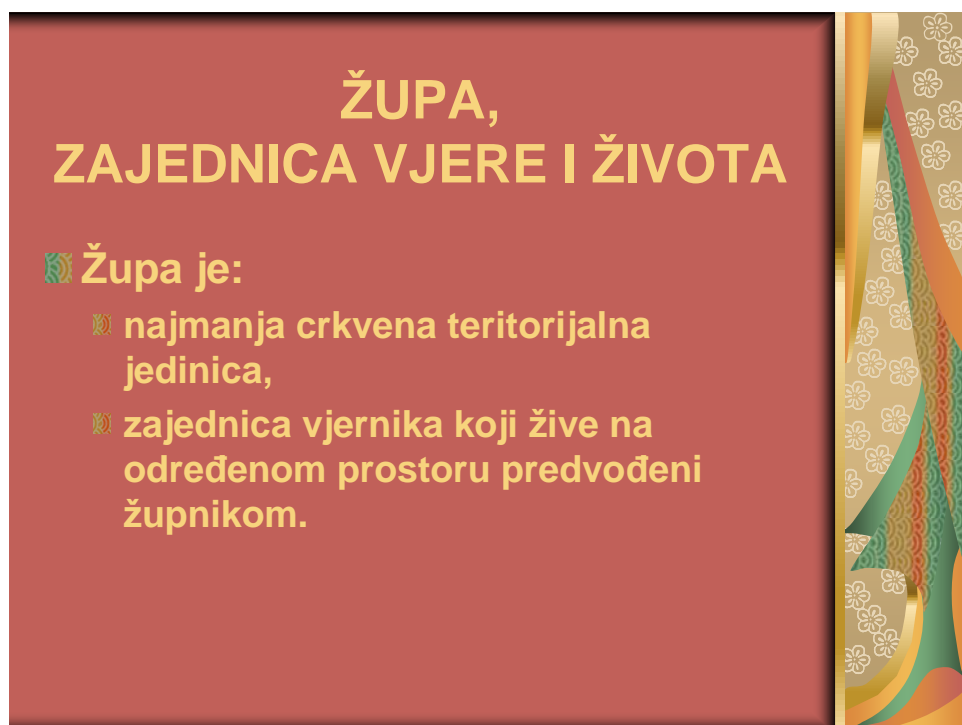
ANGAŽMAN, BDIJENJE, BISKUPIJA, BOG, BOŽJI NAROD, CARITAS, ČLAN, ČITAČI, EUHARISTIJA, EVANGELIZACIJA, ISUS, KAPELAN, MINISTRANTI, MOLITVA, NEDJELJA, PROSTOR, REDOVNICI, SAKRAMENTI, SURADNJA, SUSRET, URED, USKRS, VJERNICI, ZAJEDNIŠTVO, ZAŠTITNIK, ZBOR, ŽUPNA CRKVA, ŽUPNIK



## Prilog 2.



## Prilog 3.



Prilog 4.

## ŽUPA, ZAJEDNICA VJERE I ŽIVOTA

### ELEMENTI ŽUPE:

- ✦ prostor,
- ✦ vjernici,
- ✦ župna crkva,
- ✦ župnik.

Prilog 5.

## ŽUPA, ZAJEDNICA VJERE I ŽIVOTA

### OBLICI VJERSKOG ŽIVOTA:

- ✦ navještaj Radosne vijesti,
- ✦ liturgijsko-molitveni život,
- ✦ bratsko služenje,
- ✦ izgradnja župne zajednice.

Prilog 6.



Prilog 7.



Prilog 8.



Prilog 9.



Prilog 10.

## **SKUPINA 1. – ŽUPNIK**

Na temelju osmosmjerke, priloženog teksta te na temelju vašeg osobnog iskustva pokušajte kratko, svojim riječima, opisati:

- koje su zadaće jednog župnika,
- tko mu sve može pomoći u njihovom izvršavanju,
- koje su najvažnije osobine koje bi prema vašem mišljenju trebao imati jedan župnik.

### **ZADAĆE ŽUPNIKA PREMA ZAKONIKU KANONSKOG PRAVA**

Župnik je obvezan osigurati da se Božja riječ naviješta onima koji se nalaze u župi. Neka se pobrine da se vjernici poučavaju u vjerskim istinama; neka podupire djela kojima se promiče evanđeoski duh i neka se brine za katolički odgoj djece i mladeži.

Da bi župnik brižljivo obavljao pastirsku službu, neka nastoji upoznati vjernike; neka sudjeluje u brigama, tjeskobama i žalostima vjernika i neka ih jača u Gospodinu i razborito opominje ako pogriješe; bolesnike neka brižljivo krijepi sakramentima; neka s posebnom brigom prati siromahe, prognane i one u teškoćama; neka nastoji da i vjernici vode brigu za župnu zajednicu i da sudjeluju u njezinom djelovanju.

Župniku je posebno povjereno: podjeljivanje krsta, popudbine i bolesničkog pomazanja, prisustvovanje sklapanju ženidbe, sprovodi, vođenje procesija i svečanije slavljenje euharistije u nedjelje i zapovijedane blagdane.

## **SKUPINA 2. – NAVJEŠTAJ RADOSNE VIJESTI**

Na temelju osmosmjerke, priloženog teksta te na temelju vašeg osobnog iskustva pokušajte kratko, svojim riječima, opisati:

- u čemu je važnost navještaja Evanđelja,
- na koje se sve načine ono može naviještati u župi,
- na koje načine u tom navještaju možete sudjelovati vi.

## IZ DOKUMENATA DRUGOG VATIKANSKOG KONCILIA

Bog je uredio da se ono što je objavio za spasenje svih naroda njima i prenese. Stoga je Isus dao apostolima nalog da Evanđelje koje je On sam ispunio propovijedaju svima kao izvor spasonosne istine i reda života. To su oni vjerno izvršili. A da se Evanđelje u Crkvi bez prekida čuva, apostoli su svoje vlastito učiteljsko mjesto predali biskupima. (DV11)

Svim je vjernicima dužnost da surađuju na širenju Crkve. Stoga neka svi imaju živu svijest svoje odgovornosti prema svijetu – uložiti svoje snage u navještaj Evanđelja. No neka znaju da im je u tome prva i najvažnija zadaća duboko živjeti svoj kršćanski život. (AD36)

### **SKUPINA 3. – LITURGIJSKO-MOLITVENI ŽIVOT**

Na temelju osmosmjerke, priloženog teksta te na temelju vašeg osobnog iskustva pokušajte kratko, svojim riječima, opisati:

- u čemu je važnost liturgije i molitve,
- koji sve oblici liturgijsko-molitvenog života postoje u župi,
- na koje načine u liturgijsko-molitvenom životu župe možete sudjelovati vi.

## IZ KATEKIZMA KATOLIČKE CRKVE

Liturgija je djelo Isusa Krista i djelo Crkve koje očituje Crkvu kao vidljiv znak zajedništva Boga i ljudi. Ona pokreće vjernike da se založe za novi život zajednice. Traži od njih da u njoj svi sudjeluju svjesno, djelatno i plodno. Uvijek je udioništvo u Kristovoj molitvi i vrhunac kojemu teži djelovanje Crkve.

Molitva je, pak, uzdignuće duše k Bogu ili traženje nekog dobra od Boga. Ona je susret Božje i naše žeđi: Bog je žedan nas da mi budemo žedni Njega. Molitva je živi

odnos djece Božje sa svojim neizmjereno dobrim Ocem. (KKC 1071, 1073-1074, 2559-2560, 2565)

#### **SKUPINA 4. – BRATSKO SLUŽENJE**

Na temelju osmosmjerke, priloženog teksta te na temelju vašeg osobnog iskustva pokušajte kratko, svojim riječima, opisati:

- u čemu je važnost bratskog služenja,
- koji sve oblici bratskog služenja postoje u župi,
- na koje načine u bratskom služenju možete sudjelovati vi.

#### **IZ DOKUMENATA DRUGOG VATIKANSKOG KONCILIA**

I kao što je Bog ljubio nas nesebičnom ljubavlju, tako i vjernici trebaju biti puni brige za drugog čovjeka. Kao što je Krist obilazio sve gradove i sela liječeći svaku bolest u znak nadolaska Božjeg kraljevstva, tako se i Crkva po svojim članovima združuje sa svim ljudima, ali najviše sa siromasima i patnicima i za njih se rado zalaže. S njima dijeli radosti i žalosti, poznaje njihove težnje i neizvjesnosti. Onima koji traže mir nastoji odgovoriti bratskim dijalogom – donoseći im mir i svjetlo Evanđelja. (AG 12)

#### **SKUPINA 5. – UNAPRJEĐENJE ŽIVOTA ŽUPNE ZAJEDNICE**

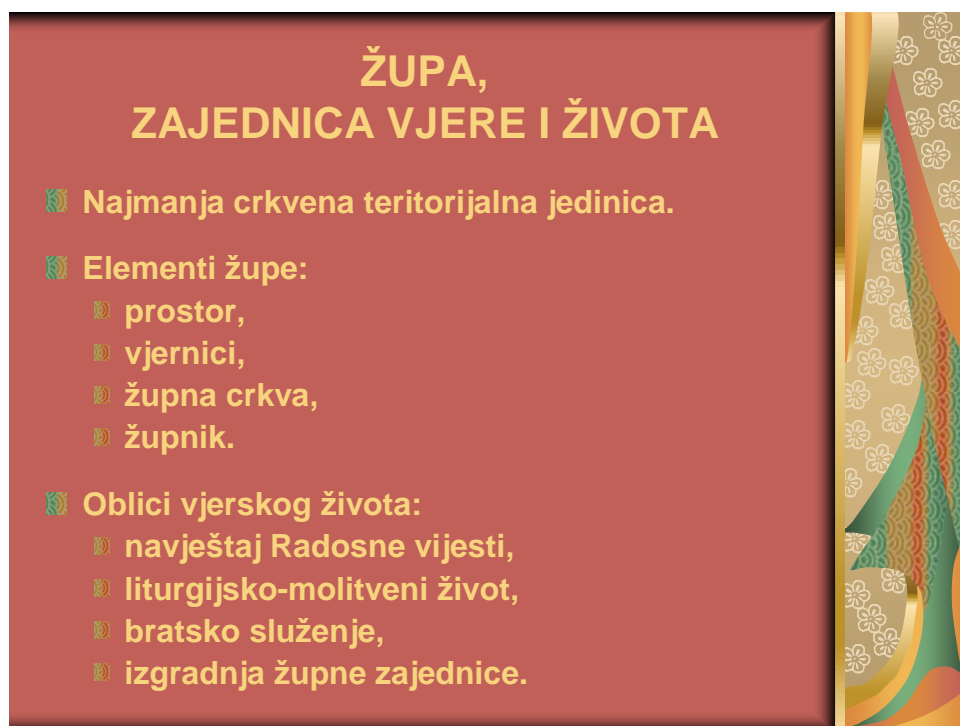
Na temelju osmosmjerke, priloženog teksta te na temelju vašeg osobnog iskustva pokušajte kratko, svojim riječima, opisati:

- zašto je važno uvijek iznova unaprjeđivati život župne zajednice,
- na koje se sve načine može unaprijediti župna zajednica,
- na koje načine to možete učiniti vi.

## IZ DOKUMENATA DRUGOG VATIKANSKOG KONCILIA

Kristovo djelo otkupljenja ide za spasom svih ljudi, no istovremeno obuhvaća i izgradnju života na zemlji. Zadatak Crkve nije samo donijeti ljudima vijest o Kristu, nego evanđeoskim vrijednostima prožeti i zemaljski život. Božja je volja da ljudi zemaljski život obnavljaju i usavršuju. Sve što ga sačinjava – obitelji, kultura, ekonomija, umijeća, struke, ustanove, politika, međunarodni odnosi i slično – imaju svoju vrijednost koju je Bog u njih položio. Sveti vatikanski koncil stavlja vjernicima na srce da svatko prema svojim talentima i naobrazbi zauzetije služi u primjeni kršćanskih načela u današnjem vremenu. (AA 5-9)

### Prilog 11.



**ŽUPA,  
ZAJEDNICA VJERE I ŽIVOTA**

- ☞ Najmanja crkvena teritorijalna jedinica.
- ☞ Elementi župe:
  - ☞ prostor,
  - ☞ vjernici,
  - ☞ župna crkva,
  - ☞ župnik.
- ☞ Oblici vjerskog života:
  - ☞ navještaj Radosne vijesti,
  - ☞ liturgijsko-molitveni život,
  - ☞ bratsko služenje,
  - ☞ izgradnja župne zajednice.